

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 934/2023
27.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић, Ирене Вуковић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Митар Обрадовић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ АД Нови Сад, чији је пуномоћник Бранислав Грујић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/22 од 02.11.2022. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/22 од 02.11.2022. године, као изузетно дозвољеној

УКИДАЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/22 од 02.11.2022. године и Основног суда у Новом Саду П1 877/21 од 03.02.2022. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2304/22 од 02.11.2022. године, одбијена је жалба и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 877/21 од 03.02.2022. године којом је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде штете због умањења основне зараде за период од 26.02.2018. године до 01.10.2021. године износ од 737.515,53 динара са законском затезном каматом на износ главнице од 594.576,80 динара почев од 31.10.2021. године па до коначне исплате као и да му накнади трошкове поступка у износу од 114.938,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности па до коначне пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени због погрешне примене материјалног права с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Тужилац је одговорио на ревизију туженог.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), у вези члана 92 Закона о уређењу судова

(„Службени гласник РС“ бр. 10/23), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог јер постоји потреба тумачења одредбе члана 104. став 3. Закона о раду и њеној примени у овом спору па је на основу члана 404. став 2. одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је по занимању ... техничар са завршеним IV степеном средње стручне спреме који је код туженог у радном односу на неодређено време са пуним радним временом почев од 01.02.1984. године. Уговором о раду од 01.04.2016. године уговорено је да ће тужилац обављати послове оператера ... у организационом делу Блок ..., Дирекција за ..., Енергана ... Служба ... са уговореном основном бруто 1 зарадом за пуно радно време и стандардни учинак у фиксном износу од 61.962,07 динара. Овај уговор измењен је анексом број 1 од 17.06.2016. године у делу који се односи на износ основне бруто 1 зараде тако да је она утврђена у износу од 63.500,00, анексом број 2 од 12.04.2017. године у погледу описа послова, анексом број 3 од 12.06.2017. године у погледу висине основне бруто 1 зараде тако да је она утврђена у износу од 63.500,00 динара и измењена у погледу накнаде трошкова које припадају запосленом, а анексима број 4 од 14.06.2018. године и број 5 од 12.10.2018. године измењени су описи послова тужиоца и усклађени са Правилником о организацији и систематизацији послова туженог. Анексом број 6 од 19.06.2019. године измењен је новчани износ основне бруто 1 зараде тако да је она утврђена у износу од 69.500,00 динара а анексима број 7 од 26.07.2019. године и број 8 од 02.12.2019. године измењени су описи послова и организационог дела у коме тужилац ради. Анексом број 9 од 05.05.2020. године измењен је начин обрачуна зараде и усклађен са општим актима туженог, а анексом број 10 од 03.11.2020. године у погледу захтева школе за обављање посла који тужени обавља. Тужиоцу се од 01.07.2019. године исплаћује основна зарада у висини од 69.500,00 динара. На радном месту оператер ... у Блоку ... ради и упоредни радник ББ који те послове обавља почев од 01.03.2015. године и коме је у спорном периоду исплаћивана основна зарада од 78.861,00 динара до 30.06.2018. године односно 81.230,00 динара од 01.07.2018. године као и ВВ који је радио на истом радном месту почев од маја 2016. године па до престанка радног односа 03.03.2020. године и коме је у спорном периоду исплаћивана основна зарада од 87.550,00 динара до 30.06.2018. године односно 90.180,00 динара од 01.07.2018. године.

Одредбама садржаним у Глави VII Колективног уговора туженог од 03.03.2017. године регулисан је начин утврђења основне зараде запослених тако да је одредбом члана 41. прописано да се основна зарада у смислу тог уговора одређује на основу услова рада утврђених Правилником о организацији и систематизацији послова и пуног радног временаведеног на раду у складу са грејдом из члана 42. тог уговора у који су разврстани послови. Према члану 42. Колективног уговора сви послови који су предмет тог уговора сврстани су у седам грејдова почев од грејда 10 до грејда 16

(укључујући и грејд 16) а на основу сложености послова, одговорности, потребног знања и искуства, стручне спреме и услова рада. За сваки грејд утврђен је раст зарада од минималне до максималне основне зараде кроз три платна разреда: 1. ниво развоја; 2. стандардни ниво; 3. ниво експерта а који нивои заједно чине Матрицу распона зарада. У оквиру грејда 10, распон зараде креће се од 45.500,00 динара до 75.000,00 динара, а у оквиру грејда 11 од 55.800,00 динара до 93.000,00 динара. На основу Колективног уговора а ради утврђивања основне зараде за сваког од запослених, тужени је донео Стандард управљања зарадама запослених и Упуство за управљање основном зарадом којима је дефинисан грејдинг поступак (поступак процене кроз евалуације послова односно поступак утврђивања релативне вредности одређених послова у друштву) чијим спровођењем се додељује сваком од нивоа послова грејд који је резултат процене послова у спровођењу грејдинг поступка тако да послови који спадају у исти грејд имају приближно исту релативну вредност код туженог без обзира на функционалну област којој припадају или организациони део којем припадају. Упутством за управљање основном зарадом извршено је дефинисање грејдова за послове (еволација послова), методологија процене послова, дефиниција распона основне зараде у оквиру грејдова, дефинисање нивоа основних зарада за запослене и дефинисање нивоа основне зараде за запослене приликом премештања на нове послове. Овим последњим је предвиђено да се висина основне зараде приликом премештања запослених на нове послове утврђује се у складу са препорученим циљним перцентилима у распону основне зараде и да се приликом премештања на нове послове ниво повећања основне зараде дефинише зависно од позиције (перцентила) њихове тренутне зараде у распону основне зараде грејд новог посла и препоручено повећање основне зараде за хоризонтални премештај.

Тужилац и запослени ГГ и ВВ запослени су на пословима оператер ..., имају исти степен стручне спреме и имају исти опис послова радног места који обављају. У односу на зараду која је у спорном периоду исплаћена ВВ, тужиоцу је исплаћена зарада мања за 594.576,83 динара што са обрачунатом законском затезном каматом од 142.938,70 динара износи укупно 737.515,53 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан јер је тужени поступао супротно одредби члана 104. Закона о раду која гарантује запосленом једнаку зараду за исти рад или рад исте вредности коју други остварује код истог послодавца не прихватајући разлоге туженог да се основне зараде од туженог обрачунавају на основу система грејдинга и стандарда за управљање зарада јер су супротни одредбама члана 104. Закона о раду због чега је закључио да је тужени незаконитим поступањем повредио право тужиоца на једнаку зараду за рад исте вредности и досудио му накнаду штете у виду разлике зараде која му је обрачуната и исплаћена за спорни период и зараде која би му била исплаћена да је иста обрачуната у односу на уговорену зараду другог запосленог ВВ који је обављао идентичне послове али је тужени рад тог запосленог више вредновао кроз уговорену основну зараду.

Другостепени суд је у потпуности прихватио разлоге првостепеног суда уз додатну аргументацију да ни различити финансијски резултати, нити обим пословања профитних организација туженог не може представљати основ који овлашћује туженог

на поступак супротно члану 104. Закона о раду већ се запосленима у профитним организацијама туженог са бољим резултатима рада може признати право на друге видове накнаде за основну зараду у смислу члана 105. став 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом указује да је у овом спору погрешно примењено материјално право и да је зато чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, одредбом члана 104. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, да се запосленима гарантује једнака зарада за исти ради или рад исте вредности који остварују код послодавца (став 2), а под радом једнаке вредности се подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, односно образовања, знања и способности, у коме је остварен једнаки радни допринос уз једнаку одговорности (став 3.) и да су одлука послодавца или споразум са запосленим који нису у складу са ставом 2. овог члана ништави (став 4.) те да у случају повреде права из става 2. овог члана запослени има право на накнаду штете (став 5.). Из ове законске одредбе произилази да се једнака зарада за исти рад и рад исте вредности гарантује запосленом, при чему се под радом исте вредности подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, односно образовања и способности у коме је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност. То даље значи да рад једнаке вредности представља не само рад за који се захтева степен стручне спреме односно образовање (објективни елементи) али и знање и способност који се испољавају као стручност, умеће, вештину, вичност, умешност и друга радна својства од којих зависи способност запосленог да самостало и квалитетно обавља послове који су му поверени (субјективни елементи), у чијем присуству је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност. Обзиром на овако дефинисан рад једнаке вредности, нижестепени судови су пропустили да оцене да ли се системом грејдова којим је предвиђен распон зарада од минималног до максималног износа, у зависност од нивоа на коме се запослени налази у вези са утврђеном зарадом тужиоца који је на то радно место распоређен после упоредног радника ББ и месец дана пре упореног радника ВВ, због чега је остало неразјашњено да ли тужилац који има исти степен стручне спреме и образовања као други запослени са којима се упоређује, без обзира што је њихов опис послова истог радног места идентичан, обавља рад једнаке вредности по свим елементима садржаним у његовој дефиницији датој у члану 104. став 3. Закона о раду.

Из наведених разлога, нижестепене пресуде су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновном суђењу првостепени суд ће имајући у виду изложено разјаснити све чињенице које су од значаја за утврђење да ли тужилац и други запослени на истом радном месту обављају рад једнаке вредности у смислу члана 104. ст. 2. и 3. Закона о раду како би оценили да ли је разлика у њиховим основним зарадама, настала применом члана 41. и 42. Колективног уговора правилно обрачуната и да ли је правилна одлука туженог, послодавца о утврђењу основне зараде тужиоца имајући у виду све акте на основу којих се утврђује основна зарада запосленог, а на које је тужени указивао у току поступка.

Са свега изнетог, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић